

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ «ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ» 2014-2018

(2013/C 376/06)

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η θέσπιση του πολυετούς προγράμματος δράσης για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη 2009-2013 απέτελεσε ένα περαιτέρω βήμα προς την εξέλιξη της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης. Η υλική αποδόμηση των νομικών διαδικασιών και η χρήση ηλεκτρονικών μέσων στην επικοινωνία όλων εκείνων που εμπλέκονται στις δικαστικές δραστηριότητες έχει καταστεί ένα σημαντικό στοιχείο της αποτελεσματικής λειτουργίας του δικαστικού σώματος στα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα επιθυμούν από κοινού να εξακολουθήσουν στην οικοδόμηση του ευρωπαϊκού συστήματος ηλεκτρονικής δικαιοσύνης.
2. Η ευρωπαϊκή ηλεκτρονική δικαιοσύνη αποσκοπεί στην χρήση και ανάπτυξη τεχνολογιών των πληροφοριών και επικοινωνίας στην υπηρεσία των δικαστικών συστημάτων των κρατών μελών, ειδικότερα σε ό,τι αφορά τις διασυννοριακές καταστάσεις, ώστε να επιτραπεί ευρύτερη πρόσβαση στη δικαιοσύνη και στις δικαστικές πληροφορίες από τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τους επαγγελματίες του νομικού κλάδου και να διευκολυνθεί η συνεργασία μεταξύ δικαστικών αρχών των κρατών μελών. Επιχειρεί να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα του ίδιου του δικαστικού συστήματος, λαμβάνοντας υπόψη την ανεξαρτησία και ποικιλομορφία των δικαστικών συστημάτων των κρατών μελών, καθώς και των θεμελιωδών δικαιωμάτων.
3. Ειδικότερα, η ευρωπαϊκή ηλεκτρονική δικαιοσύνη πρέπει να συνεχίσει να αναπτύσσεται ως άμεση υπηρεσία για τους Ευρωπαίους πολίτες οι οποίοι θα ωφελούνται από την προστιθέμενη αξία της μέσω της δικτυακής πύλης της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης. Θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι οι χρήστες του συστήματος της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, περιλαμβανομένων των πολιτών, θα μπορέσουν να εκμεταλλευτούν ταχέως τα πρακτικά οφέλη των εργαλείων της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης.
4. Τα ήδη επιτευχθέντα αποτελέσματα, οι περιορισμοί που αντιμετωπίστηκαν και οι επιδιωκόμενοι στόχοι για το μέλλον απαιτούν μια συνολική στρατηγική για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη προκειμένου να μεταφέρει τη δέσμευση και τη συμμετοχή σε ένα στρατηγικό επίπεδο. Στόχος της νέας στρατηγικής για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη 2014-2018 είναι να βασιστεί στις ήδη διεξαχθείσες εργασίες.
5. Ανταποκρινόμενη στο Συμβούλιο, η Επιτροπή παρουσίασε τον Ιούνιο του 2008 την ανακοίνωση «Προς μια ευρωπαϊκή στρατηγική σε θέματα ηλεκτρονικής δικαιοσύνης» ⁽¹⁾ η οποία αποσκοπεί στην προαγωγή της ανάπτυξης εργαλείων ηλεκτρονικής δικαιοσύνης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σε στενό συντονισμό με τα κράτη μέλη. Στόχος είναι η δημιουργία συνεργιών μεταξύ των προσπαθειών στο ευρωπαϊκό και στα εθνικά επίπεδα στον τομέα της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης και η παροχή οικονομικών κλίμακας σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
6. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατά τη σύνοδό του στις 19 και 20 Ιουνίου 2008, χαιρέτισε την πρωτοβουλία «για τη σταδιακή εγκαθίδρυση μιας ενιαίας ενωσιακής δικτυακής πύλης ηλεκτρονικής δικαιοσύνης ως το τέλος του 2009.» Στόχος αυτής της δικτυακής πύλης είναι να παρέχει ένα ενιαίο, πολύγλωσσο, εύχρηστο σημείο πρόσβασης («υπηρεσία μίας στάσης») σε όλο το σύστημα ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, π.χ. σε ευρωπαϊκούς και εθνικούς πληροφοριακούς δικτυακούς τόπους ή/και υπηρεσίες.
7. Το πρώτο πολυετές σχέδιο δράσης για την ευρωπαϊκή ηλεκτρονική δικαιοσύνη (2009-2013), το οποίο εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εγκρίθηκε από το Συμβούλιο ΔΕΥ το Νοέμβριο του 2008.
8. Σε συνδυασμό με τη θέσπιση του πρώτου σχεδίου δράσης, το Συμβούλιο ενέκρινε τη σύσταση μιας νέας δομής εργασίας. Η Ομάδα του Συμβουλίου «Ηλεκτρονικό δίκαιο» πραγματοποίησε έκτοτε σημαντικές εργασίες για να φέρει σε πέρας την εντολή που της έδωσε το Συμβούλιο. Οι στόχοι που τέθηκαν στο πρώτο σχέδιο δράσης έχουν επιτευχθεί σε μεγάλο βαθμό και οι σχετικές εργασίες συνεχίζονται.
9. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατέδειξε το ενδιαφέρον του στις διεξαγόμενες εργασίες στον τομέα της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης. Στις 18 Δεκεμβρίου 2008 ενέκρινε ψήφισμα για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη ⁽²⁾, στην οποία αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι πρέπει να συσταθεί κατάλληλος μηχανισμός για να διασφαλιστεί ότι η μελλοντική νομοθεσία θα εκπονείται κατά τρόπον ώστε να είναι δυνατή η χρήση της από επιγραμμικές εφαρμογές. Ενέκρινε επίσης ψήφισμα για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη κατά την ολομέλειά του της 22ας Οκτωβρίου 2013 ⁽³⁾, με το οποίο προτρέπει να ενισχυθούν η χρήση ηλεκτρονικών εφαρμογών, η ηλεκτρονική διάθεση των εγγράφων, η χρήση της εικονοτηλεδιάσκεψης και η διασύνδεση των δικαστικών και διοικητικών μητρώων, προκειμένου να μειωθούν περαιτέρω οι δικαστικές όσο και οι εξωδικαστικές δαπάνες.

II. ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ**1. Ιστορικό**

5. Τον Ιούνιο 2007, το Συμβούλιο ΔΕΥ αποφάσισε ότι πρέπει να αναληφθούν εργασίες με την προοπτική της ανάπτυξης, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, της χρήσης των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών στον τομέα της δικαιοσύνης, ιδίως με τη δημιουργία μιας ευρωπαϊκής δικτυακής πύλης για να διευκολυνθεί η πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυννοριακές υποθέσεις.

⁽¹⁾ COM(2008) 329 τελικό.⁽²⁾ [2008/2125 (INI)].⁽³⁾ [2013/2852(RSP)]

2. Σημαντικότερα επιτεύγματα

11. Η δικτυακή πύλη της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, την οποία φιλοξενεί και διαχειρίζεται η Επιτροπή σύμφωνα προς τις κατευθυντήριες γραμμές του Συμβουλίου, τέθηκε σε λειτουργία στις 16 Ιουλίου 2010. Έκτοτε η ανάπτυξη του εν λόγω ιστοτόπου από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή έχει προχωρήσει με σταθερά βήματα υπό μορφή νέων λειτουργικών δυνατοτήτων (όπως τα δυναμικά ηλεκτρονικά έντυπα) και οι τακτικές προσθήκες νέου περιεχομένου. Στόχος της δικτυακής πύλης της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης είναι να λειτουργήσει ως «υπηρεσία μιας στάσης» για τους ευρωπαίους πολίτες και τους επαγγελματίες του νομικού κλάδου, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να αποκτούν στη γλώσσα τους, πληροφορίες ως προς τις ευρωπαϊκές και τις εθνικές διαδικασίες και τη λειτουργία της δικαιοσύνης.
12. Αρκετά κράτη μέλη έχουν ήδη αναπτύξει πιλοτικά σχέδια και έχουν συμμετάσχει σε αυτά στον τομέα της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, παραδείγματος χάριν για τη διασύνδεση των μητρώων αφερεγγυότητας των κρατών μελών και για την εφαρμογή σημαντικών τεχνικών εξελίξεων. Σταδιακά αναπτύσσεται υποδομή για μια ευρωπαϊκή ηλεκτρονική δικαιοσύνη. Ένα σημαντικό στοιχείο αποτελεί η τεχνική και οργανωτική δομή για την ασφαλή ανταλλαγή νομικών δεδομένων μεταξύ του δικαστικού κλάδου, των κρατικών οργάνων, των επαγγελματιών του νομικού κλάδου, των πολιτών και των επιχειρήσεων στο πλαίσιο του σχεδίου e-CODEX.
13. Ένας μεγάλος αριθμός κρατών μελών έχουν εισαγάγει συστήματα εικονοτηλεδιάσκεψης για να επιταχύνουν τις δικαστικές διαδικασίες, διευκολύνοντας την εξέταση των μαρτύρων ή των διαδίκων. Έχουν ήδη ξεκινήσει οι εργασίες για την ενσωμάτωση των ιστοτόπων του ευρωπαϊκού δικαστικού δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις και του Δικαστικού Άτλαντα. Εξάλλου το Συμβούλιο έχει εκδώσει απόφαση για τη σύσταση συνεργασίας με το ευρωπαϊκό δικαστικό δίκτυο για ποινικές υποθέσεις.
14. Από τα αποτελέσματα του πρόσφατου ερωτηματολογίου για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη ⁽¹⁾ προκύπτει ότι ο τομέας αυτός έχει εξελιχθεί πολύ στα κράτη μέλη αφότου εγκρίθηκε το πρώτο πολυετές σχέδιο δράσης για την ευρωπαϊκή ηλεκτρονική δικαιοσύνη. Η Στρατηγική για την Ηλεκτρονική δικαιοσύνη 2014-2018 θα στηριχθεί στην επιτυχία αυτή.
15. Στον τομέα του ηλεκτρονικού δικαίου, έχουν αναπτυχθεί σημαντικά δομοστοιχεία για την προσβασιμότητα και τη σημειολογική διαλειτουργικότητα των νομικών πηγών. Το 2009 το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα ως προς το Αναγνωριστικό Ευρωπαϊκής Νομολογίας (ECLI) για τη βελτίωση της δυνατότητας εύρεσης, και για τη διευκόλυνση της σαφούς παραπομπής στις αποφάσεις που εκδίδουν τα ευρωπαϊκά και τα εθνικά δικαστήρια. Αρκετά κράτη μέλη εφαρμόζουν ήδη το ECLI. Η Επιτροπή και αρκετά κράτη μέλη ετοιμάζονται να εισαγάγουν τη διεπαφή αναζήτησης του ευρωπαϊκού ECLI στη δικτυακή πύλη της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης εντός του πρώτου τριμή-

νου του 2014. Την εφαρμογή του ECLI προετοιμάζουν επίσης το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

16. Το 2011 το Συμβούλιο υιοθέτησε συμπεράσματα ως προς το Αναγνωριστικό Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας (ELI), εισάγοντας προαιρετικό πρότυπο για τον εντοπισμό, τη σήμανση και την ηλεκτρονική αναφορά στις ευρωπαϊκές και στις εθνικές νομικές πράξεις. Το πρότυπο υιοθετήθηκε προς χρήση από τη βάση EUR-Lex και έχει τεθεί σε εφαρμογή από πολλά κράτη μέλη.

3. Συνέπεια με το πλαίσιο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

17. Η Ευρωπαϊκή ηλεκτρονική δικαιοσύνη θα πρέπει να επιδιώξει περαιτέρω συνέπεια με το γενικό πλαίσιο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, το οποίο περιγράφεται ειδικότερα στην ανακοίνωση της Επιτροπής [COM (2010) 744 τελικό] με την οποία εισάγονται η ευρωπαϊκή στρατηγική διαλειτουργικότητας (EIS) και το ευρωπαϊκό πλαίσιο διαλειτουργικότητας. Στα έγγραφα αυτά καθίσταται σαφές ότι η διευρυμένη διαλειτουργικότητα σε νομικό, οργανωτικό, σημειολογικό και τεχνικό επίπεδο, που οδηγεί στη δημιουργία ενός βιώσιμου οικοσυστήματος, αποτελούν ουσιαστικά στοιχεία για τη μεγιστοποίηση του κοινωνικού και οικονομικού δυναμικού των τεχνολογιών των πληροφοριών και της επικοινωνίας. Το σύστημα ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης πρέπει να αναπτυχθεί σύμφωνα με τις αρχές της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και του διαχωρισμού των εξουσιών.

III. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

18. Οι εργασίες στον τομέα της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης βασίζονται στις ακόλουθες βασικές αρχές:

α) Προαιρετική δράση

19. Η προαιρετική συμμετοχή στα σχέδια της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια εκάστου κράτους μέλους, πλην των περιπτώσεων όπου έχει θεσπιστεί νομοθετική πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην οποία περιλαμβάνεται απαίτηση εφαρμογής συγκεκριμένου σχεδίου στο πλαίσιο του συστήματος της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης.

β) Αποκέντρωση

20. Η ιδέα της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης βασίζεται στην αρχή ενός αποκεντρωμένου συστήματος σε ευρωπαϊκό επίπεδο το οποίο διασυνδέει τα διάφορα ανεξάρτητα και διαλειτουργικά εθνικά συστήματα στα κράτη μέλη. Σύμφωνα με αυτή τη γενική αρχή της αποκέντρωσης, εναπόκειται σε κάθε κράτος μέλος να διασφαλίζει την τεχνική υλοποίηση και διαχείριση των εθνικών συστημάτων ηλεκτρονικής δικαιοσύνης που απαιτούνται για να διευκολυνθεί η διασύνδεση μεταξύ των συστημάτων των κρατών μελών.

⁽¹⁾ βλ. 15690/1/12 REV 1 EJUSTICE 73 JURINFO 46 JUSTCIV 331 COPEN 244 CONSOM 139 DRS 126 DROIPEN 159.

21. Απαιτείται μολαταύτα κάποιος βαθμός κεντρικής διαχείρισης σε ενωσιακό επίπεδο. Η κεντρική διαχείριση μπορεί επίσης να προβλέπεται και για ορισμένες επιμέρους καταστάσεις, π.χ. εφόσον αποτελεί αποδοτικότερη λύση από πλευράς κόστους ή όταν έχει εκδοθεί νομοθετική πράξη.

γ) Διαλειτουργικότητα

22. Η διαλειτουργικότητα που επιτρέπει τη διασύνδεση των συστημάτων των κρατών μελών και τη χρήση των κεντρικών λύσεων όποτε κρίνεται απαραίτητο, αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο των αποκεντρωμένων συστημάτων. Θα πρέπει να διασφαλιστεί η συμβατότητα μεταξύ των διαφόρων τεχνικών, οργανωτικών, νομικών και σημειολογικών πτυχών που έχουν επιλεγεί για τις εφαρμογές του δικαστικού συστήματος, ενώ ταυτόχρονα θα διασφαλίζεται η μέγιστη ευελιξία για τα κράτη μέλη.

δ) Ευρωπαϊκή διάσταση

23. Η στρατηγική για την ευρωπαϊκή ηλεκτρονική δικαιοσύνη πρόκειται να καλύψει σχέδια ευρωπαϊκής διάστασης στους τομείς του αστικού, του ποινικού και του διοικητικού δικαίου.

24. Τα σχέδια που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, και ειδικότερα όλα τα σχέδια που θα υπαχθούν στη δικτυακή πύλη, θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εμπλέκουν όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πρέπει να ενθαρρυνθούν όλα τα κράτη μέλη να συμμετάσχουν στο σύνολο των προγραμμάτων ώστε να διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους και η αποδοτικότητά τους ως προς το κόστος. Όλα τα σχέδια πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν άμεσα πρακτικά οφέλη στους πολίτες, στις επιχειρήσεις ή/και στο δικαστικό σώμα.

25. Στην εξέλιξη του ευρωπαϊκού ηλεκτρονικού συστήματος θα πρέπει να λαμβάνονται επίσης υπόψη τα εθνικά σχέδια που παρέχουν ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία.

IV. ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

α) Πρόσβαση στις πληροφορίες που αφορούν τον τομέα της δικαιοσύνης

26. Στόχος είναι να βελτιωθεί η πρόσβαση στην ενημέρωση στον τομέα της δικαιοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η δικτυακή πύλη της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης διαδραματίζει σημαντικό ρόλο προς επίτευξη αυτού του στόχου.

β) Πρόσβαση σε δικαστήριο και εξωδικαστικές διαδικασίες σε διασυνοριακές υποθέσεις

27. Η ευρωπαϊκή ηλεκτρονική δικαιοσύνη πρέπει να επιδιώκει την προσφορά καλύτερης πρόσβασης στα δικαστήρια και να διευκολύνει τη χρήση εξωδικαστικών διαδικασιών μέσω ηλεκτρονικής επικοινωνίας σε διασυνοριακές καταστάσεις.

28. Είναι συνεπώς αναγκαίο να συνεχιστούν οι εργασίες που έχουν ήδη ξεκινήσει σε εθνικό επίπεδο σε ορισμένα κράτη μέλη και να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για διαδραστικές διασυνοριακές δικαστικές υπηρεσίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

29. Η υλική αποδόμηση των δικαστικών και εξωδικαστικών διαδικασιών πρέπει να συνεχιστεί σύμφωνα με την αρχή της προαιρετικής δράσης των κρατών μελών.

γ) Επικοινωνία μεταξύ δικαστικών αρχών

30. Η απλούστευση και η ενθάρρυνση της ηλεκτρονικής επικοινωνίας μεταξύ δικαστικών αρχών των κρατών μελών είναι πολύ σημαντική (π.χ. μέσω τηλεσυνεδριάσεων ή ανταλλαγής ασφαλών ηλεκτρονικών δεδομένων).

31. Πρέπει να επιτραπεί η ασφαλής πρόσβαση των δικαστικών αρχών στις διάφορες λειτουργικές δυνατότητες που επιφυλάσσονται γι' αυτούς· πρέπει να έχουν διαφοροποιημένα δικαιώματα πρόσβασης και να ισχύει ομοιόμορφη ή διαλειτουργική μέθοδος επαλήθευσης.

V. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

1. Η δικτυακή πύλη της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης

32. Η δικτυακή πύλη της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης πρέπει να συνεχίσει να αναπτύσσεται ως μονοαπευθυντική θυρίδα. Αυτό δεν αποκλείει άλλα μέσα επικοινωνίας (π.χ. με διαβίβαση από δίκτυο σε δίκτυο).

33. Η δικτυακή πύλη της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης πρέπει να παρέχει πληροφορίες στους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τους επαγγελματίες του νομικού κλάδου σχετικά με το δικαίο της ΕΕ και των κρατών μελών της. Η δικτυακή πύλη πρέπει επίσης να αποτελεί το μέσο πρόσβασης σε άλλες συναφείς πληροφορίες σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο στον τομέα της δικαιοσύνης.

2. Διαλειτουργικότητα

34. Πρέπει να εξασφαλίζεται οργανωτική, νομική τεχνική και σημασιολογική διαλειτουργικότητα. Προς τούτο πρέπει να αναπτυχθούν τεχνικές λύσεις για την ευρωπαϊκή ηλεκτρονική δικαιοσύνη με σκοπό την ασφαλή ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ της δικαιοσύνης, των εθνικών διοικήσεων, των επαγγελματιών του νομικού κλάδου, των πολιτών και των επιχειρήσεων. Οι διαθέσιμες ανοικτές τεχνικές προδιαγραφές και οι ήδη επεξεργασμένες λύσεις (π.χ. σχέδια όπως το e-Codex) πρέπει να ληφθούν υπόψη πριν αναπτυχθούν καινούριες. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να αναλάβουν ενεργό ρόλο στην ανάπτυξη τέτοιων λύσεων και τη σχετική διαδικασία λήψης αποφάσεων.

3. Νομοθετικές πτυχές

35. Η ανάγκη να διασφαλίζεται η συνεκτική χρήση σύγχρονων τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών κατά την εφαρμογή της νέας ενωσιακής νομοθεσίας στο πεδίο της δικαιοσύνης, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεων και αναδιατυπώσεων ισχύουσας νομοθεσίας, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη νομοθετική διαδικασία. Τα προς διαβίβαση δεδομένα πρέπει να περιγράφονται μόνον βάσει του περιεχομένου τους και όχι με κάποια πιθανή οπτική παράσταση. Τα μέσα διαβίβασης δεδομένων ή εγγράφων πρέπει να περιγράφονται με λειτουργικό, τεχνολογικά ουδέτερο τρόπο.

4. Ευρωπαϊκός νομικός σημασιολογικός ιστός

36. Η ανταλλαγή νομικών πληροφοριών δια μέσου των συνόρων και ιδίως δεδομένων που αφορούν τη ευρωπαϊκή ή την εθνική νομοθεσία και νομολογία καθώς και τα νομικά γλωσσάρια εμποδίζεται λόγω έλλειψης αποτελεσματικών μέσων ανταλλαγής αυτού του είδους των δεδομένων.
37. Αυτό το ζήτημα μπορεί να αντιμετωπισθεί με διάφορα σχέδια που θα αυξήσουν τις ανταλλαγές και τη σημασιολογική διαλειτουργικότητα των νομικών δεδομένων σε ολόκληρη την Ευρώπη και εκτός αυτής. Οι εργασίες πρέπει να συνεχιστούν σε ειδικτική βάση για την ανάπτυξη του ευρωπαϊκού νομικού σημασιολογικού ιστού που να αποσκοπεί στο να βελτιωθεί η προσβασιμότητα στις νομικές πληροφορίες και η δυνατότητα επεξεργασίας τους καθιστώντας διαλειτουργικές την ταυτοποίηση και τη σημασιολογία των νομικών δεδομένων.

5. Διασύνδεση μητρώων

38. Η διασύνδεση εθνικών μητρώων που περιέχουν πληροφορίες σημαντικές για το πεδίο της δικαιοσύνης πρέπει να προωθηθεί. Θα πρέπει να εξασφαλιστούν οι αναγκαίες τεχνικές και νομικές προϋποθέσεις ώστε να καταστούν εφικτές αυτές οι διασυνδέσεις.
39. Η δράση στο πεδίο αυτό πρέπει να εστιάσει στη διασύνδεση μητρώων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τους επαγγελματίες του νομικού κλάδου και τη δικαιοσύνη.

6. Δίκτυα

40. Το σύστημα ηλεκτρονικής δικαιοσύνης μπορεί να δημιουργήσει τους όρους που θα διευκολύνουν τη λειτουργία διαφόρων δικτύων υφιστάμενων σε ευρωπαϊκό επίπεδο στο πεδίο της δικαιοσύνης, όπως είναι το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο για αστικές και εμπορικές υποθέσεις και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο για ποινικές υποθέσεις. Προς το σκοπό αυτό πρέπει να διερευνηθούν περαιτέρω οι δυνατότητες που προσφέρονται από το ευρωπαϊκό σύστημα της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης και τη δικτυακή πύλη της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης κατόπιν διαβούλευσης με τις αρμόδιες αρχές.

7. Συνεργασία με ασκούντες νομικά επαγγέλματα και άλλους χρήστες της δικτυακής πύλης

41. Η εφαρμογή της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη απαιτεί τη συμμετοχή του δικαστικού σώματος και άλλων επαγγελματιών του νομικού κλάδου στα κράτη μέλη.

Για το λόγο αυτόν οι επαγγελματίες του νομικού κλάδου πρέπει να συμμετέχουν σε συζητήσεις και σχέδια στον τομέα της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης με σκοπό να εξασφαλιστεί ότι οι λύσεις που πρέπει να αναπτυχθούν ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες κάθε ομάδας για την οποία προορίζονται.

42. Επομένως είναι ουσιαστικό να έχουν οι εκπρόσωποι του δικαστικού σώματος των κρατών μελών τη δυνατότητα να συμβάλλουν στις εργασίες για την ευρωπαϊκή ηλεκτρονική δικαιοσύνη, ιδίως για τις λύσεις που πρέπει να επιλεγούν για την ευρωπαϊκή ηλεκτρονική δικαιοσύνη κατά τρόπον ώστε οι απόψεις τους και οι ανάγκες των χρηστών να μπορούν να ληφθούν υπόψη.
43. Επιπλέον, είναι σκόπιμο να συμμετέχουν άλλοι επαγγελματίες του νομικού κλάδου, όπως δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, δικαστικοί υπάλληλοι και άλλοι, στις μελλοντικές συζητήσεις για την ευρωπαϊκή ηλεκτρονική δικαιοσύνη ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι λύσεις που θα αναπτυχθούν θα ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες τους.
44. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να συσταθεί μηχανισμός συνεργασίας με αυτούς τους επαγγελματίες του νομικού κλάδου, ώστε να εξασφαλίζεται ότι λαμβάνονται υπόψη θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος όσον αφορά την ευρωπαϊκή στρατηγική για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη.

45. Πρέπει επίσης να επιδιωχθεί η συλλογή των απόψεων και η λειτουργία ανατροφοδότησης με άτομα που εκπροσωπούν το ευρύ κοινό, μεταξύ άλλων χρήστες της δικτυακής πύλης καθώς και υπεύθυνους επιχειρήσεων.

8. Μετάφραση

46. Το μέλημα να δοθεί στους Ευρωπαίους πολίτες εύχρηστη πρόσβαση στο σύστημα ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης συνεπάγεται την ανάγκη να μελετηθούν ουσιαστικές και αποδοτικές από πλευράς κόστους μακροπρόθεσμες δράσεις μετάφρασης. Η δικτυακή πύλη της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης πρέπει να προσφέρει αξιόπιστες μεταφράσεις του περιεχομένου της σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

9. Κανόνες και δικαιώματα στον τομέα της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης

47. Οι μελλοντικές εξελίξεις στον τομέα της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης θα επιφέρουν νέες προκλήσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Μπορεί να προβλεφθεί ότι θα αυξηθεί η κλίμακα της συλλογής δεδομένων και της ανταλλαγής λόγω εφαρμογής της μελλοντικής στρατηγικής για την ευρωπαϊκή ηλεκτρονική δικαιοσύνη. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διαδραματίζει συνεπώς εδώ σημαντικό ρόλο. Οι μελλοντικές εργασίες στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους κανόνες προστασίας των προσώπων σε συνάρτηση με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και τους κανόνες για την ελεύθερη κυκλοφορία προσωπικών δεδομένων.

48. Πρέπει να θεσπιστούν, κατά περίπτωση, κανόνες για την κυριότητα των πληροφοριών, ώστε να αποδίδονται ευθύνες όσον αφορά το περιεχόμενο στοιχείων που δημοσιεύονται στη δικτυακή πύλη της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης. Κατ' αρχήν, κάθε πάροχος περιεχομένου έχει την αποκλειστική ευθύνη του έργου του και οφείλει να συμμορφώνεται προς τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, και κάθε άλλη ισχύουσα νομική προδιαγραφή.
49. Πρέπει να θεσπιστούν παρεμφερείς κανόνες για τη χρήση λειτουργικών δυνατοτήτων που επιτρέπουν την ανταλλαγή πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένης της ανταλλαγής προσωπικών δεδομένων, μεταξύ δικαστικών αρχών των κρατών μελών, καθώς και για την ηλεκτρονική υποβολή εγγράφων που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν σε διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίου.
50. Στο πλαίσιο ειδικότερα αυτό η Επιτροπή καλείται να συνεχίσει να εξετάζει την ανάγκη έγκρισης μιας πρότασης για ένα νομοθετικό μέσο στο πεδίο της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης. Το μέσον αυτό πρέπει να ορίσει το συνολικό νομικό πλαίσιο και τα μέσα εφαρμογής μιας συγκεκριμένης στρατηγικής για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

10. Προώθηση

51. Κατά την εφαρμογή της στρατηγικής για την ευρωπαϊκή ηλεκτρονική δικαιοσύνη πρέπει να ληφθεί υπόψη η προώθηση των διαθέσιμων δυνατοτήτων λειτουργίας μεταξύ των χρηστών των συστημάτων της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης.

11. Χρηματοδότηση

52. Η ανάπτυξη της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης απαιτεί σημαντικούς χρηματοδοτικούς πόρους. Για το λόγο αυτόν είναι σκόπιμο να προβλεφθεί επαρκής χρηματοδότηση σε ενωσιακό επίπεδο, ιδίως:
- α) να ενθαρρυνθεί η οικοδόμηση συστημάτων ηλεκτρονικής δικαιοσύνης σε εθνικό επίπεδο, ώστε να ανοίξει ο δρόμος για την εφαρμογή της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, η οποία θα υλοποιηθεί υπό το πρίσμα αυτής της στρατηγικής, μεταξύ άλλων με δράσεις όπως αυτή που μνημονεύεται στην παράγραφο 30 και με διασύνδεση των εθνικών μητρώων· πρέπει επίσης να δοθεί προσοχή στην εξασφάλιση διατηρησιμότητας των αποτελεσμάτων των σχεδίων, όπως είναι το e-CODEX και το e-SENS·
 - β) να επιτραπεί η ανάπτυξη σχεδίων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων της λειτουργίας, συντήρησης και περαιτέρω ανάπτυξης της δικτυακής πύλης της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης·
 - γ) να εξασφαλιστεί ότι η δικτυακή πύλη της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης θα εξακολουθήσει να υπάρχει σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ένωσης.

53. Η χρηματοδότηση σε ευρωπαϊκή κλίμακα των εργασιών στο πεδίο της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο), μεταξύ άλλων των συγκεκριμένων σχεδίων που θα καθοριστούν και θα υλοποιηθούν βάσει του μελλοντικού προγράμματος δράσης, πρέπει να εξασφαλιστεί από το Πολυετές Χρηματοδοτικό Πλαίσιο 2014-2020 και ιδίως από το κονδύλιο χρηματοδότησης του Προγράμματος για τη Δικαιοσύνη 2014-2020.

54. Τα σχέδια που αφορούν την ηλεκτρονική δικαιοσύνη κατά την έννοια αυτής της στρατηγικής και του συναφούς προγράμματος δράσης μπορούν επίσης να χρηματοδοτούνται δυνάμει άλλων υφιστάμενων ενωσιακών προγραμμάτων, εφόσον πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στα εν λόγω προγράμματα ⁽¹⁾.

12. Εξωτερικές σχέσεις

55. Η Ένωση και τα κράτη μέλη της θα πρέπει, κατά το δυνατόν, να αναπτύξουν συνεργασία με τρίτες χώρες στον τομέα της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης.
56. Αυτή η πιθανή συνεργασία πρέπει να υλοποιηθεί με σεβασμό των θεσμικών κανόνων που ισχύουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

13. Πολυετές Πρόγραμμα Δράσης για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη 2014-2018

57. Πρέπει να εγκριθεί Πολυετές Πρόγραμμα Δράσης κατά το πρώτο εξάμηνο του 2014 για την εφαρμογή αυτής της στρατηγικής και για να χρησιμεύσει ως πρακτικός οδηγός για την παρακολούθησή της. Το Πρόγραμμα Δράσης πρέπει να περιέχει κατάλογο των προγραμματισμένων σχεδίων για τη συγκεκριμένη περίοδο με σαφείς υποδείξεις εκείνων που επιθυμούν να συμμετέχουν, τις δράσεις για την πρακτική εφαρμογή τους και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα που να επιτρέπει τη συγκεκριμένη παρακολούθηση του Προγράμματος Δράσης από την ομάδα «Ηλεκτρονικό Δίκαιο (ηλεκτρονική Δικαιοσύνη)» και, κατά περίπτωση, από ενδιαφερόμενους φορείς. Τα αποτελέσματα του προηγούμενου πολυετούς Προγράμματος Δράσης για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη και ο σχετικός χάρτης πορείας θα ληφθούν υπόψη και, ενδεχομένως, θα τους δοθεί συνέχεια στο νέο Πρόγραμμα Δράσης.
58. Η Ομάδα θα προετοιμάσει το Πρόγραμμα Δράσης κατόπιν διαβούλευσης με την Επιτροπή και θα ελέγχει τουλάχιστον μια φορά το εξάμηνο την εφαρμογή του, η οποία θα πρέπει να προσαρμόζεται, αν είναι αναγκαίο, με τις συνεχιζόμενες εργασίες.
59. Αν κριθεί αναγκαίο, θα μπορούν να συνεδριάζουν άτυπες ομάδες των κρατών μελών τα οποία συμμετέχουν σε συγκεκριμένα σχέδια ώστε να σημειώνεται πρόοδος στους τομείς εργασίας. Τα αποτελέσματα αυτών των συνεδριάσεων θα πρέπει να παρουσιάζονται στην Ομάδα «Ηλεκτρονικό Δίκαιο (ηλεκτρονική Δικαιοσύνη)».

⁽¹⁾ Καλείται η Επιτροπή να υποβάλει πίνακα με όλους τους πιθανούς χρηματοδοτικούς μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για σχέδια σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο και θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης.